

DİSK BAŞKANLAR KURULU ÜYESİ VE BASIN-İŞ SENDİKASI

GENEL BAŞKANI

Burhan Şahin İle Söyleşi

RIZGAR'YA KURDİSTAN: Kısaca kendinizle ve DİSK ile ilgili bilgi verebilir misiniz ?

BURHAN ŞAHİN:

Bir işçi tarihi okuyor:
TEB şehrinin yedi geçidini kimler inşa etti ?
Kitaplar kralların isimleriyle dolu
Koca kaya parçalarını taşıyan o krallar mıydı ?
Ve defalarca tahrip olunan Babil...
Kimler onardı o şehri her seferinde ?
Ve o şehirdeki Lima'nın evlerini
Altınla ışıldayan şehirde
O şehiri yakanlar mı yaşadı ?
Çin seddinin bittiği akşam
Dülgerler nereye gitti ?
Muhteşem Roma zafer tanklarıyla dolu
Onları yükselten kimdi ?

Bugün Türkiye işçi sınıfının hak ve varlığına yönelen ağır saldırılar hakkındaki sorularınızı cevaplamadan önce BRECH'in çok şeyler ifade eden şiirini yukarıya almak ihtiyacını duydum. Şimdi kendimle ilgili kısaca bilgi vermeye çalışacağım:

1950 yılından 1972 yılına kadar tam 22 sene matbaa ve basın sanayinde işçilik yaptım. İlerici yayınların basıldığı matbaalar, günlük gazeteler, bu süre içinde yaşamımı sürdürebilmem için işgücümü sattığım yerlerdir. Bu uzun zaman süreci içerisinde maddi olanaksızlıklar nedeniyle ilkökul dışında okuyamamanın eksikliğini büyük ölçüde giderebildim. 1964'ten itibaren işçi sınıfının ilk bilinçlenme konağı olan işkolumdaki BASIN-İŞ sendikasında amatör görevler almaya başladım. 1967'de TÜRK-İŞ içinde "partiler-üstü-siyaset-dışı" sendikal anlayışa tepki olarak ortaya çıkan DİSK konfederasyonunun kuruluşunda, şu anda başkanı bulunduğum BASIN-İŞ sendikası önde görev aldım.

DİSK'in kuruluşunu takip eden yıllarda hızla kabaran sınıf muhalefeti, o günkü yurtsever gençliğimizle devamlı rözenansa geliyor, bunun sonucu yeni ekonomik ve demokratik mevziler ele geçiriliyordu.

1970 yılında 15-16 Haziran günleri Türkiye burjuvazisini sarsan İŞÇİ-GENÇLİK isyan hareketi, DİSK yöneticilerinin "SINIRLI PROTTESTO" programını aşan tarihsel sınıf olaylarından biridir. Ben, bu hareketin hazırlanmasında uygulanmasında ve Sıkıyönetim hahkemelerindeki hesaplaşmalarında görev aldım ve bulundum. İlk defa 15-16 Haziran 1970 işçi direnişi nedeni ile "MÜESES N'ZAMI TEBDİL, TAÇYİR VE İLGAYA TEŞEBBÜS" iddiasıyla tutuklandım.

Cezaevinden çıktıktan bir süre sonra 12 Mart 1971'de faşist askeri diktatörlük getirildi. Bu defa illegal şartlarda yapılacak işlerde görev aldım. 1972'de yapılan BASIN-İŞ sendikası genel kurulunda örgütün genel başkanlığına getirildim. Bundan sonra bir taraftan legal çalışmayı yürütürken, diğer taraftan 1974'de resmî kurulacak olan Sosyalist İşçi Partisinin, işçi sınıfı içindeki hazırlık çalışmalarına katılıyordum. 1973'te yapılan DİSK Genel Kurulunda Merkez Yürütme Kurulu üyeliğine seçildim. Ancak, o günkü DİSK genel başkanının beni "SİVRİ" bulması nedeniyle bu görevden ayrılmak zorunda kaldım. Bir başka yönden de Yeni Ortam gazetesinde siyasi anlayışımı yansıtan yazılar yazıyordum. Bu yazılar, faşizm şartlarında yığılılığı önlemeye ileride kurmayı amaçladığımız partiye zemin hazırlıyordum.

1974'de TSİP'in kuruluş dilekçesini kuruculardan biri olarak ben verdim. Ancak, kuruluşundan ve oldukça başarılı bir çizgi izlemesinden korkan parti içindeki burjuva sosyalist anlayış, partiyi yörüngesinden çıkarmayı başardı, Partinin varlık nedeni olan işçi sınıfı düşünce ve davranışı terk edildi. Böyle bir ihanet karşısında partiye hakim olma olanağımız tüzük ve burjuva oyunlarıyla ortadan kaldırılmış olduğu için arkadaşlarımla birlikte "GEREKÇELİ" olarak partiden istifa ettim.

1975'de DİSK'in öncülüğünde kitlesel olarak yapılan "Demokratik Hak ve Özgürlükler" mitinginde aktif görev aldım. Mitingin 3 kişilik merkez güvenlik komitesinde çalıştım.

1976 ve 1977 Katliamlı 1 MAYIS törenlerinde yine merkez komite de görev aldım. 1978 1 MAYIS'ını takip eden yılda yani 1979 1 MAYIS gösterileri ile ilgili görev yaparken tutuklandım ve o yıl 1 Mayıs yasaklandı. 1980 1 MAYIS öncesi yine tutuklandım ve bu yıl da işçi sınıfımızın bu Uluslar arası Dayanışma gününe yasak konuldu.

Bilindiği gibi, bu tarihlerden itibaren faşist cinayetler, baskı-zulüm ve yıldırma olayları devletin organize güçlerinin desteğinde yoğunlaştırıldı...12 Eylül 1980 faşist askeri diktatörlük uygulamasına maddi zemin hazırlandı ve 12 Eylül bütün boyutlarıyla getirildi.

R.K: Sayın B.ŞAHİN, siz 12 Eylül 1980 askeri darbesinden hemen sonra tutuklandınız, daha sonra da serbest bırakıldığınızda Türkiye'den çıkmayı başardınız. Bize kısaca faşist cuntanın gelmesiyle birlikte DİSK (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) üzerindeki uygulamaları kısaca anlatırmı siz ?

B.Ş: Müsade ederseniz, bu sorunuza cevaplamadan önce 12 Eylül 1980'de sahnelenen faşist askeri diktatörlüğün sebep maddesini açıklamak istiyorum.

R.K: Buyrunuz.

B.Ş: Yarım milyonu aşan askeri güç ile adeta Türkiye ve Türkiye Kürdistan'ını istila etmiş bulunan faşist askeri diktatörlüğün getiriliş sebebinin Türkiye ve uluslar arası boyutta incelememiz halinde; genel olarak emperyalizmin, özel olarak A.B.D emperyalizminin Orta-Doğu'da bozulan çıkarlarını ve Türkiye'de bir avuç finans-kapitalistin vurguncu ekonomik-politikası sonucu yarattığı ekonomik bunalımı görürüz.

İran'da Şah despotizminin yıkılması ile çıkarları önemli ölçüde zedelenen ABD, diğer Ortadoğu petrol ülkelerinin nispi bağımsız bir çizgiye yönelmeleri üzerine, bu bölgede ötedenberi yürüttüğü savaş kışkırtıcılığına ek olarak Kissinger ile başlayan ve Camp David anlaşmasıyla noktalanmış gerici bir cephe stratejisi izlemiştir. Ancak, Basra körfezindeki petrol alanlarını ve bağımsız çizgi izleyen Arap ülkelerinin denetimini, yarım milyonu aşan askerlik gücü olan Türkiye'yi de işin içine tam anlamıyla sokmakla sağlayabileceğini hesaplamıştır.

ABD'nin Ortadoğu planının bir parçası olan Türkiye'deki askeri faşist diktatörlük rejimi, uzun bir hazırlık dönemi geçirmiştir. 12 Eylül 1980 öncesi aylarda iktidarda bulunan politik organizasyon, devletin polis ve askerlerine "DEVLET TERÖRÜ" uygulatmışlardır. Burjuva demokratik mekanizmalar bilinçli olarak çalıştırılmamıştır.

Örneğin; Cumhurbaşkanı seçimi 8 ay sabote edilmiştir. Bu süreç içerisinde Türkiye'de birçok ilde Sıkıyönetim olmasına rağmen, cinayet ve katliamlar önlenmemiş, tersine devletin resmi silahlı güçleri ve yandaşları faşist komandolar cinayetler işlemişlerdir.

22 Temmuz 1980 günü DİSK'in eski genel başkanı Kemal Türkler'in katledilmesi ile faşizmin hangi sınıf ve halk direniş merkezlerini yok etmeyi amaçladığını somut olarak ortaya çıkarmıştır.

Yine bu süreç içerisinde hayat pahalılığı yüzde yüz artarken, DİSK'in sadece bu artışa yetiştirebilme için istediği ücret talepleri bilinçli olarak reddedilmiş, bunun sonucu yoğun grevlere neden olmuştur. İzlenen bunalım stratejisinin gereği sahnelenen bu uygulamalar, 12 Eylül 1980 günü getirilen faşist diktatörlüğe ulusal ve uluslararası demokratik kamoyunda meşruluk ya da haklılık kazandırmak, faşist uygulamalara karşı yükselecek demokratik tepkileri belli ölçüde pasifize etmeye yönelik idi.

"Emir-kumanda" ilk ve ana halkası PENTAGON'dan başlayan Türkiye'deki faşist askeri diktatörlük, ilk işlerden birisi olarak Kenan Evren'in ağzından Basra körfezine saldırdığını ilan etti. 25 Milyar dolar borca sokulmuş Türkiye'de yarım milyonluk orduyu son model silahlarla donatmaya başladı. Gizli pazarlıklar sonucu Kıbrıs'ta Amerika'ya askeri üs verme yoluna gitti.

Kısacası; Reagan'ın göreve gelmesinden sonra daha açık biçimde izlenen ABD savaş stratejisinin Ortadoğu bölümünü Türkiye'deki faşist askeri diktatörlük üstlenmiş oldu.

Faşist askeri diktatörlüğün geliş sebeplerini uluslararası boyutuyla özetledikten sonra, şimdi sorunuzun cevaplarını somut olarak verelim:

1- 12 Eylül 1980 tarihinde Türkiye'ye el koyan faşist askeri diktatörlük, ilk iş olarak DİSK ve DİSK'e bağlı sendikaların faaliyetlerini yasaklamıştır.

2- 600 bin üyeli DİSK ve DİSK'e bağlı sendikaların tüm yöneticilerini, binlerce temsilci ve militan üyesini tutuklamıştır.

3- DİSK'e bağlı sendikaların sürmekte olan 60 bin kişilik grevlerini silah zoruyla ortadan kaldırmış, hiç bir ekonomik talebi karşılamadan grevci işçileri zorla çalıştırmaya başlamıştır.

4- DİSK ve DİSK'e bağlı sendikaların tüm para ve mallarına el konulmuş, bankalardaki milyarlarca lira finans kapitalistlerin emrine sunulmuştur.

5- Tutuklanan binlerce yönetici ve temsilci, en ağır, en çağdışı işkencelere uğramışlardır. Sendikacıların gözleri bağlanarak elektrik verme, saçlarının ve bıyıklarının koparılması başta olmak üzere akıl almaz işkenceler yapılmıştır. İbadet yeri olan camilerde yapılan bu işkencelerde çok sayıda işçi çıldırmış, işkencelere dayanamamalarıyla ölenler olmuştur.

6- İşkence sırasında sakat kalanlar, hastalananlar bu gün cezaevlerinde ölümlerle cebelleşmektedirler.

7- Bugün binlerce işçi ve sendikacı faşizmin zindanlarında bulunmaktadır.

8- DİSK Genel Başkanının da içinde bulunduğu 52 sendikacı idam talebi ile yargılanmaktadır. Daha alt düzeydeki 2000 kişi için ise 5 ila 30 sene arasında hapis cezası istenmektedir.

9- Faşist askeri diktatörlüğün insanlık-dışı işkence ve cinayetleri sürerken, hayat pahalılığı görülmemiş biçimde artmıştır. Buna karşılık DİSK ve DİSK'e bağlı sendikaların kapatıldığı, hiç bir demokratik hak ve özgürlük olmadığı için işçiler, 1980 öncesi ücretleri ile yaşama zorunda bırakılmışlardır.

10- Faşist askeri diktatörlük, son olarak ta çıkardı-

ğı bir yasa ile işçilerin 30 yıldan beri elde ettikleri tatil izni başta olmak üzere birçok kazanımını ortadan kaldırmıştır. Grevlerin büyük ölçüde sınırlandırılması da faşist askeri diktatörlüğün son çıkardığı yasalar arasında bulunmaktadır.

11- Son olarak 25 Temmuz 1980 günü DİSK'e bağlı 27 sendikadan biri olan Deri İşçileri Sendikası Genel Başkanı Kenan BUDAK, faşist askeri diktatörlüğün, faşist milisleri tarafından kurşuna dizilmiştir.

Sorunuz ve konumuz DİSK olduğu için, diğer Türk devrimcilerine, Kürdistan ulusuna ve örgütlerine yapılan faşist baskı-terör ve katliamları sıralamıyorum.

R.K: DİSK ile ilgili, aralarında genel başkan Abdullah Baştürk ve diğer yönetim kurulu üyeleri olmak üzere 52 kişinin idamı istenen büyük bir siyasi yargılama başladı. Konuyla ilgili bize etraflıca bilgi verebilir misiniz?

B.Ş: Sorunuz bu fırsatı verdiği için önemli bir şeyi belirtmek istiyorum: Türkiye'de bütün şiddetiyle varolan faşist askeri diktatörlüğün yaptıkları, dünya sendikal merkezleri, demokratik-politik kamoylarınca tam olarak bilinmemektedir. Bu enfarmasyon eksikliğine, Kurgusu Amerika'da yapılan faşist askeri diktatörlüğün, propaganda ve uygulamalarını kılıflama da başarılı olmasının yanısıra, tüm özgürlükleri ellerinden alınmış, yöneticileri zindanlara sokulmuş ekonomik-demokratik ve politik örgütlerin seslerini duyurmaları başlıca neden olmaktadır.

Oysa bugün Türkiye'de halklar bir vahşet dalgasına karşı kendisini korumaya çalışmaktadır. Bu vahşet dalgasının şeytanları; ilericileri, yurtseverleri, sosyalistleri ve komünistleri asmakta, kesmekte, zam-zülüm ve zorbalık yapmaktadır. 52 DİSK yöneticisi için istenen idam kararı kan içenlerin, yani yerli ve yabancı parababalarının ne kadar gözü dönmüş olduğunu göstermektedir.

1886 yılında Amerika'nın Şikago kentindeki büyük işçi direnişinden sonra asılan ve bugün bütün dünyada "1 MAYIS" günü anılan olay, aradan yüz yıla yakın zaman geçmiş olmasına rağmen, DİSK yöneticilerinin asılması ile tekrarlanmak istenmektedir. Hazırlanan iddianame ile burjuvazi ve onun silahlı faşizmi kendini ele vermektedir. DİSK yöneticilerinin idamını gerektiren "SUÇ"lar şöyle sıralanmaktadır;

1) Faşist baskı-terör ve cinayetlere karşı açık tavır almak, bunları önlemek için "Faşizmi protesto mitingleri" düzenlemek.

2) Genel grev kararı almak.

3) 1 MAYIS gösterileri yapmak.

4) Yayınlarıyla faşist uygulamaları deşifre etmek, üyelerini uyanık bulunmaya çağırarak.

5) Yoğun grevler yapmak...

Asgari burjuva demokrasisi olan bir ülkede dahi en doğal hak görülen bu eylem türleri, Türkiye'deki faşist diktatörlük tarafından "İDAM" gerekçesi olabilmektedir.

İdamı istenenlerin büyük çoğunluğunun "Sosyal demokrat" nitelikli yöneticiler olduklarını düşünürsek, parababalarının, bunların kellesini isterken, Türkiye halklarından hesap sorduğu, DİSK yöneticilerinin şahsında halklara saldırdığı ortaya çıkar.

R.K: Askeri faşist cuntanın, Türkiye'deki işçilerin örgütlenmesi konusundaki görüş ve uygulamaları nelerdir, Türkiye bu konuda nereye götürülmek isteniyor?

B.Ş: Yukarıdaki sorularınıza verdiğim cevaplarda da

belirtmiştim: Faşist askeri diktatörlük, uluslararası emperyalist metropollerin çizdiği program içinde uygulama yapmaktadır. Özellikle ABD emperyalizmi Ortadoğuda ulusal kurtuluş mücadelesi veren halklara karşı baraj olarak öne sürdüğü Türkiye'de hiçbir tepki veya sınıf mücadelesi ve örgütlenmesi istememektedir.

Bu görevi üstlenen faşist askeri diktatörlük, tanım yerinde ise Türkiye coğrafyasını "AÇIK HAP'SHANE"ye çevirmiştir. Bugün Türkiye'de ortalama her üç kişiden biri işkenceden geçirilmiştir, geçirilmektedir.

İşçilerin sözde varolan eski toplu iş sözleşmelerinden doğan haklarının gaspedilmesine karşı istekleri ve davranışları, sakat kalmalarına yolaçabilecek işkenceleri de beraberinde getirmektedir. Bu sebeple örgütlenme olanaklarından veya en masumane isteklerin gerçekleşmesinden söz edilemez.

"Mezbahaya çevrilen Türkiye nereye götürülmek istenmektedir?" sorusunun cevabı açıktır: Varolan faşist askeri diktatörlüğün kalıcı olmasını sağlamak... FAŞİZM KURUMLAŞTIRMAK... Mussolini İtalya'yı nereye götürdüyse... Türkiye de oraya götürülmek istenmektedir.

Faşist askeri diktatörlüğün devleti reorganize etmeye yönelik çalışmaları, tüm devlet mekanizmalarına faşist emekli subay yerleştirilmesi... Faşist devlet yapısına işlerlik kazandıracak yasaların alicengiz oyunuyla çıkarılması... En şoven, en kanlı uygulamaların devamlılığını sağlama amacından başka ne anlama gelir?

R.K: Üsteki sorumuza bağlı olarak DİSK ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

B.Ş: Bilindiği gibi faşizmi geriletecek en önemli güç kitlelerin kolektif aksiyonudur. Hele Türkiye işçi sınıfının DİSK gibi bir kitle örgütü önde yürürse, mücadelenin başarı şansı olağanüstü artar. İşte, faşist devlet yapısını örmeye çalışan faşist askeri diktatörlük, bu yüzden yok edilmesi gereken baş hedef olarak DİSK'i seçmiştir.

Şu anda bir yanıyla DİSK yöneticilerinin idamı istenirken, diğer yanıyla işkenceler aralıksız devam etmekte, sendikal hak ve özgürlükler ortadan kaldırılmakta... Uydurma gerekçelerle DİSK'in kapatılması için açılan dava sürmektedir.

Eğer faşist diktatörlük, ulusal ve uluslararası tepki ve dengeyi lehine çevirebilirse DİSK'i ortadan kaldırmayı, yani onun tüzel kişiliğini ortadan kaldırmayı deneyecektir.

Bunda başarı sağlarsa DİSK ortadan kalkar mı? Kesinlikle HAYIR... Çünkü: Fabrikadaki işçidir... Çünkü DİSK; Sendikal hak ve özgürlüklerin mücadele simgesidir... Çünkü DİSK; Tüm ilerici demokratik yığın örgütlerinin mihveridir.

R.K: Türk tekeli sermayesinin ve cuntanın sözkonusu uygulamalarıyla başarılı olması mümkün mü?

B.Ş: Tarih bu sorunuzun cevabını bütün heybetiyle vermektedir: Mussolini'den Hitler'e... Salazar'dan Franko'ya kadar... Bir sürü irili ufaklı faşist diktatörlükler, kendilerini yakarak, yada ayaklarından asılarak sonlarına ulaşımlardır.

Türkiye gibi emperyalizmin acentalığını ve yataklığını yapan "PİÇ" kapitalizm ve elbisesininin düğmesini bile dışarıdan getirten faşist generallerin bütün bu canice uygulamalarının başarı sağlayabileceğini düşünmek, tarihi ve bilimi inkar anlamına gelir. Hele 25 milyar dolar borç içine batan, her tarafı sosyalizmi kurmuş veya ulusal kurtuluş mücadelesi veren halklarla çevrili Türkiye'de kendi içindeki sosyal muhalefeti de hesaba katarsak, faşist askeri diktatörlüğün uzun süre ayakta kalabileceği düşünülemez.

R.K: Cuntanın ekonomik ve siyasi uygulamalarından, işçi sınıfı nasıl etkilendi?

B.Ş: Yukarıdan beri sıralamaya çalıştığım faşist askeri cuntanın ekonomik-demokratik ve politik uygulamaları, Türk ve Kürt işçi sınıfları ve emekçi halklarını günlük yaşam bakımından olağanüstü etkilemiştir. Etkilemektedir. Şimdi çok geniş bir tepki potansiyeli görünüşte sessiz beklemektedir. Ne acıdır ki toplumsal tepkiyi harekete geçirecek, yönlendirecek ideolojik ve teorik kurmaylık merkezi Türkiye'de yok denecek kadar hinmeti muhtaç durumdadır. 20. yüzyılın ikinci yarısında tüm dişlileriyle, uygulamaları ile, şoven propagandası ile işleyen ve kurumlaşan yerli ve yabancı finans-kapital diktatörlüğüne "FAŞİST" diyemeyecek kertede fikir fukarası sözde "siyasi merkez"lerin olduğunu düşünürsek, durumun facia yönü daha iyi görülür. Kısaca anlatmak gerekirse, Türkiye işçi sınıfı mücadele tarihinde tüm olaylara "KEMALİZM" gözlüğü ile bakılmıştır. Bugün de bu geleneğin temsilcisi olduğunu iddia edenler yine öyle bakmaktadırlar. Bunun sonucu olan Türk ve Kürt işçi sınıflarına ve emekçi halklarına olmaktadır.

Sözde işçi sınıfı kurmaylarının durumu bu olunca, işçi sınıfı ve emekçi halklar şoven propagandanın özellikle diktatörlüğün ilk aylarında fazlaca etkilenmişlerdir. Ellerinden alınan ekonomik-demokratik ve politik haklarına ses çıkarmamışlardır.

R.K: Sizce işçi sınıfı kendi haklarını korumak ve geliştirmek için Türkiye'nin bu koşullarında nasıl bir mücadele metodu izlemeli?

B.Ş: Bu sorunun cevabı ikili bir bütündür: Birincisi: İleri kapitalist ülkelerde burjuva demokrasilerinden oldukça geniş biçimde yararlanan işçi sınıflarına, onların sendikal, demokratik ve politik merkezlerinin dayanışmasını sağlamaya yönelik dış çalışmalar yoğunlaştırılmalıdır. Bunun için Türkiye dışında bulunan yöneticilerin planlı-programlı çalışmalara yönelmeleri şarttır. İkincisi: Türkiye'de fabrika birimlerinde çalışan bilinçli ve sorumlu işçi önderlerin buna paralel organize çalışmaları süratle sağlanarak demokrasi alanında döğüşen diğer militanlarla bu örgütlenmeyi boyutlandırmaları, yalınlığın, moralsizliğin önüne geçecek, mücadele potansiyelini yaratmaları şarttır. Faşizme karşı mücadelenin tayin edici bölümü olan bu örgütlenmeye gidilmez veya savsaklanırsa, 40 yıldır süregelen bir sakat anlayışı devam ettirmiş, DİŞ yedek güçleri AS'İL güç yerine koymuş oluruz. Böyle bir sakatlık, protokol soflarlarında, konferans salonlarında dinleyenleri "AÇLAMA DUVARI" görmekten başka birşey olmaz... Dışarıdan gazel okuma geleneği devam eder...

Bu örgütlenmenin metodu ayrı bir tartışma konusu olduğu için burada açmayı yararlı görmüyorum...

R.K: Türkiye işçi sınıfına ve ezilen Kürt-Türk halklarına karşı yoğun bir şiddet ve baskının uygulandığı bir dönemde Türk-İş'in cuntayı desteklemesi ve cunta hükümetine bakan vermesi ibret verici olmalı. Bu konudaki görüşlerinizi kısaca anlatabilir misiniz?

B.Ş: Adının verdiği anlamın tam tersine, Türk-İş'in 1952 yılında Amerika'da resmen kurulduğunu, Amerikan finans merkezlerinden şimdiye kadar milyonlarca dolar yardım aldığını, eğitim uzmanlarının içinde CIA ajanlarının olduğunu, işçi sınıfının tepesinde hırsız, ajan ve gangsterlerden oluşan bir diktadan oluştuğunu, her bir yöneticisinin milyon ve milyarları olduğunu, yedi sülalesini besleyecek hırsızlık yapanların bulunduğunu bildiğim için, faşist diktatörlüğe bakan vermesini, onunla birlikte işçi işçi sınıfını ve emekçi halkları ezmesini yadırgamadım. Bu olsa olsa, verilecek yeni mücadele boyutunda kinimizi öfkemizi artırabilir.

R.K: Uluslararası işçi sınıfı hareketinin, Türkiye'deki cuntaya karşı tutumu ne oldu ve ne yapıyor? Bu konuda biraz bilgi verebilir misiniz?

B.Ş: Yukarıdaki sorularınıza verdiğim cevaplarda belir-
tiğim gibi, faşist diktatörlüğün sistemli propagandası,
bizlerin mücadele ve organizasyondan yoksun olmamız, ulus-
lararası işçi sınıfı hareketinin sendikal, demokratik ve
politik merkezlerinin tam anlamıyla durumu kavramasını en-
gelledi. Ama giderek durumun kavrayan bu merkezlerin tepki-
si yoğunlaşmaktadır. İlişki içinde olduğumuz birçok ülke
sendikal ve politik merkezleri bizim çalışma programımızı
hazırlamamızı beklemektedirler. Bir-iki hafta içinde Tür-
kiye dışındaki sorumlular olarak bir araya geleceğiz. Hazırlayacağımız mücadele programı sonucu uluslararası işçi
sınıfı hareketi ile daha sıkı dayanışmaya girecek, mücade-
leyi yoğunlaştırarak Türkiye'deki işçi sınıfına, ilericiler-
e, yurtseverlere yani demokrasiden yana olan herkese
yansıtmaya çalışacağız.

R.K: Anladığımız kadarıyla Türkiye'de devrimci sınıf
sendikacılığının çeşitli düzeylerinde yer almış birçok ar-
kadaş günümüzde, Türkiyenin dışına çıkmayı başarmış durum-
dadır. Bunların görevleri nelerdir, ne yapıyorlar, neler
yapmaları gerekmektedir?

B.Ş: Faşizmin kanlı ellerinden yakasını kurtarabilen
birçok arkadaş Türkiye dışında bulunmaktadır. Bunlar için-
de fabrika temelinde döğüşen temsilci ve bağımsızlar,
sendikaların genel başkanları, genel yürütme ve yönetim ku-
rulu üyeleri vardır. Bu arkadaşların büyük çoğunluğu yukarı-
da belirttiğim sınıf görevlerini yapma hazırlığı içinde-
dirler. Biraraya gelmenin teknik zorluklarını aşarak kısa
sürede düzenli-sistemli ve hedefli çalışmalara yöneleceğiz.

R.K: Söyleşiye katılarak okuyucularımıza gerekli bil-
gileri verdiğiniz için teşekkür ederiz.

Ekim Devrimi, Devrimci Siyaset ve Sosyalist Değerler

C. Şero

Bu yıl Ekim devriminin 64. yıldönümünü kutluyoruz. Bir
toplumsal sınıfın veya ulusun geçmişinde, kutlanacak bir
çok olay vardır. Çoğunla kutlanan olaylar toplumsal sınıfın,
ulusun veya sosyal gurubun siyasi hayatında derin iz-
ler bırakır. Her sınıf kendi tarihinde görkemli sahifelere
sahiptir. İşçi sınıfı kendi siyasi tarihinde birçok de-
ğerli sahifeler yaratmış ve bu sosyal ve siyasi olayların
ışığında kendi sınıf siyasetini gözden geçirmiştir. Devrim-
ciler, Paris komününde, Ekim devriminde, Çin devriminde ve
buna benzer birçok olayda, sosyalizm uğrunda dökülen kan-
ların, sınıf mücadelesinde şehit düşen kahramanların müca-
delesine sahip çıkıyor. Ve yapılan doğru ve yanlış eylem-
lerden deneyim çıkarıyor. Ekim devriminden önce Marks, En-
gels, Lenin ve daha başka siyasi önderler, hep Paris komü-
nünü örnek vererek, sosyalizm tarihinde yapılan yanlışlıklar-
ı tekrarlamamak istiyorlardı. Bugün de bu yöntem devrim-
cileri aydınlatıyor. Çeşitli ülkelerdeki sosyal devrimle-
rin tarihi, devrimci siyaseti yanlış ve doğruları tüm ülke-
lerin evçilerine ve emekçilerine mal olmuştur. Bu deneyim-
ler, evrensel bir konuma sahip olan sosyalizmin genel doğ-
rularıdır. Farklı ülkelerde gerçekleşen farklı deneyimler
evrensel sosyalizmin ideolojik, siyasi ve ekonomik temeli-
ni oluşturmuştur. Sosyalizmin deneyimleri, değerleri, kazanımları hiç
bir zaman bir tek ülkenin sınırlarına haps
edilemez. Sosyalist değerleri ve deneyimleri ulusal sınırların
dar çerçevesinde tutmak, sosyalizmin enternasyonal
utkusuyla bağdaşmaz. Proleter devrimci değerler, her devrimci
siyasi hareketin mirası olmalı, onlara yol gösterme-
lidir. Ekim devrimine de bu perspektifte bakmak gerekli.

Ekim 1917 Rusya'da devrimin gerçekleştiği yıldır.
Rus proleteryası, egemen sınıfların iktidarını parçalamış
ve kendi sınıf iktidarını kurmuştur. Ekim devrimi dünyada-
ki ilk sosyalist devletin kurulmasını sağlayan devrimdir.
Dünya proleteryasının ve ezilen halkların umut ve özlemle-
rinin gerçekleştiği yıldır. Ekim devrimine paralel olarak
birçok ülkede devrimci patlamalar olmuş, fakat sosyalizm ger-
çekleşmemiştir. 1917-20 yılları arasında Almanya'da, Macaristan'da
devrim dalgaları büyük boyutlara varmıştır. Dünya sosyalist
hareketi Ekim devriminden sonra yeniden doğuşu yaşamıştır.
Sosyalizm canlanmıştır. İdealler gerçek-
leşmiştir. Ekim devrimi, proleter devrimler çağını açmıştır.
Dünya tarihi yeni hayat biçimlerini görmüş ve temelli de-
ğişikler gün yüzüne çıkmıştır. Emperyalizmin en zayıf hal-
kası olan Rusya'da devrimin gerçekleşmesi, birçok bilim ad-
amını ve siyasetçiyi tarih ve devrimlere yeni perspektif-
le yaklaşmaya zorlamıştır. O günden buyana Ekim devrimiyle
ilgili yığınla soru, halen önemli tartışmalara neden
oluyor. Konuyla uğraşan herkes soruyor; devrim nasıl ger-
çekleşti? Temel nedenler nelerdir? Devrim Bolşeviklerin
bir eseri miydi yoksa Rus egemen sınıflarının zayıflığı

mi? Sorular birbirini izliyor.

Bu yazımızda bazı temel sorulara yanıt bulmağa çalış-
cağız. Tabii yanıt ararken bugünkü çelişki ve çarpıtmaları-
da hesap etmek bakış açımızın önemli bir özeliği olacaktır.
Ekim devrimine bakış açımız, bugünkü güncel sorunlara bak-
ış açımızla çakışacaktır. Tarihsel olayları değerlendiri-
mek, bugünkü güncel olaylara yanıt getirmekte olur. Çünkü
geçmişteki deneyimleri güncel olan sorunların çözümünde
yardımcı bir işlevdedirler. Ekim devriminin kutlanması sa-
dece "kutlama" amacını taşımamalı. Bu kutlama devrimcilere
ışık tuttuğu sürece tarihsel işlevini yerine getirmiş olur.

DEV R İ M C İ S İ Y A S E T V E S İ Y A S İ
H E G E M O N Y A .

Ekim devrimin başarıya ulaşmasının, bizat özgül topl-
lumsal nedenlerinin olduğunu herkes bilmektedir. Tarih an-
layışı ve siyasi tavırlar, bu özgül toplumsal nedenlerin
hangi işlevi gördüğü sorusunu değişik biçimlerde yanıtlar-
maktadır. Burjuva ideologlarına göre devrimin başarıya ula-
şması, sadece Rus egemen sınıflarının zayıflığı ve bir-
inci dünya savaşıdır. Fakat sosyalistler olarak biz bu
yanıtlarla yetinmeyiz. Rus egemen sınıfının zayıflığı ve
birinci dünya savaşının tahribatları, devrimin
gerçekleşmesinde belirleyici rolü oynamamışlardır. Doğal
olarak bu olgular devrimin gerçekleşmesinde etkili olmuş-
lardır. Dış etkenler ve iç etkenler birbirini etkilemiş-
lerdir. Fakat belirleyicilik iç etkenlerdedir. İç etkenle-
rin başında Bolşeviklerin siyasi, örgütsel ve askeri duru-
mu gelmektedir. Bolşevikler devrimden önce kendi hegemon-
yalarını gerçekleştirmişlerdi.

Siyasi hegemonya ne anlama gelmektedir? Bun soruy yanıt-
lamak için, İtalyalı devrimci ve komünist ANTON'İO GRAMS-
Cİ'ni görüşlerine başvuracağız. GRAMSC' bilindiği gibi 1891-
1937 yıllarında yaşamış, faşist Musoloni'nin zindanlarında
yaşamını kaybetmişti. Bu büyük devrimcinin Marksist po-
litik bilime katkısı çok olmuştur. Bunlardan birisi de He-
gomonya kavramıdır. Biz şimdilik buna bakalım.

Sınıflı toplumlarda, iktidar eşitsiz biçimde dağılmış-
tır. Bu iktidar eşitsizliğinin temeli, üretim ilişkilerin-
den kaynaklanmaktadır. Üretim ilişkilerine egemen olan sı-
nıf diğer tabaka ve sınıflar üzerine egemenlik kurar.

İktidarın şiddet ögesi, bu asimetrik olan güç ilişki-
sini yeniden üretmekle yükümlüdür. Şiddet aracı olan dev-
let diğer toplumsal sınıf ve tabakalar, bu eşitsiz iktidar
ilişkilerini benimsetmeye çalışır. Kendi hukuku, yayını,